

Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programmas 2011. – 2015. gadam

rīcību aktualizācija 2014. un 2015. gadam

2013. gada oktobris

IEVADS

Gaisa kvalitāte urbanizētā vidē ir problemātisks aspekts vairumā Eiropas lielpilsētu. Kopš pierādīta gaisa piesārņojuma negatīvā ietekme uz cilvēku veselību un tās masveidīgā daba, Eiropas Savienībā izstrādāta virkne normatīvo aktu, kas veselības veicināšanas nolūkā izvirza standartus un mērķus vairākām gaisu piesārņojošām vielām. Šie mērķi (robežlielumi un mērķlielumi) attiecas uz dažādiem laika periodiem, jo dažādu piesārņojošo vielu ietekme uz veselību izpaužas pie atšķirīgiem ekspozīcijas laikiem (ilgumiem).

Eiropas un līdz ar to arī Latvijas likumdošanas normas balstītas uz šādiem pamatprincipiem:

- dalībvalstis sadala savu teritoriju vairākās zonās un aglomerācijās. Šajos teritoriju fragmentos dalībvalstis veic gaisa piesārņojuma līmeņa novērtēšanu ar mērījumu un modelēšanas, kā arī citām empīriskām metodēm;
- teritorijām, kur piesārņojuma līmenis ir paaugstināts, dalībvalstīm ir pienākums sagatavot rīcības programmu gaisa piesārņojuma samazināšanai, kurā paredzēti pasākumi, lai nodrošinātu robežlielumu ievērošanu;
- tiek nodrošināta sabiedrības informēšana par gaisa kvalitāti, kā arī līdzdalība programmu veidošanā un novērtēšanā.

Tā kā Rīgas pilsētā gaisa kvalitāte atsevišķu gaisu piesārņojošo vielu griezumā neatbilda gaisa kvalitātes normatīviem, jo Rīgas centrā tika pārsniegts slāpekļa dioksīda gada robežlielums un parādījās problēma ievērot daļiņām PM₁₀ noteiktos robežlielumus, 2004. gadā tika izstrādāta pirmā Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma detalizētai rīcībai laika periodā 2004. – 2009. gadam. Lai arī šīs programmas darbības rezultātā tika panākts zināms progress, tajā skaitā arī turpmākas gaisa kvalitātes pasliktināšanās novēršanā, galvenais mērķis – gaisa kvalitātes atbilstība noteiktajiem robežlielumiem – netika sasniegts.

Tāpēc Eiropas Komisija kopš 2008. gada ir ierosinājusi pārkāpuma procedūru par to, ka Rīgas aglomerācijā ilgstoši un regulāri ir pārsniegti Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 21. maija Direktīvā 2008/50/EK par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai daļiņām PM₁₀ noteiktie robežlielumi cilvēka veselības aizsardzībai - gada robežlielums (40 µg/m³) un dienas robežlielums (50 µg/m³, ko kalendāra gada laikā nedrīkst pārsniegt vairāk kā 35 reizes). Arī 2013. gada 25. janvārī ir saņemts EK papildus formālais paziņojums pārkāpuma procedūras lietā Nr. 2008/2195.

Gaisa kvalitāti Rīgā novēro nepārtraukta monitoringa staciju tīkls:

- Rīgas domes stacija Brīvības ielā 73 (transporta radītā piesārņojuma kontrolei, tipisks ielu kanjons);
- Rīgas domes stacija Kr.Valdemāra ielā 18 (transporta radītā piesārņojuma kontrolei, tipisks ielu kanjons);
- Rīgas domes stacija Tvaika ielā 44 (rūpnieciskā piesārņojuma līmeņa kontrolei). Stacija ir tikai indikatīva (rādījumi nav tieši salīdzināmi ar piesārņojošo vielu robežlielumiem), jo uzstādīta tā, ka mērstars daļēji šķērso darba vidi un brauktuvi (pilnībā neraksturo ne darba vidi, ne dzīvojamo telpu);
- VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (LVĢMC) stacija J. Raiņa bulvārī 19 (pilsētas fons, uz jumta);
- LVĢMC stacija Maskavas ielā 165 (pilsētas fons, uz jumta);

- LVĢMC gaisa monitoringa stacija Kronvalda parkā (pilsētas fons);
- līdz 2012. gadam darbojās 2 darba vides stacijas ražošanas teritorijās (uz tām nav attiecināmi gaisa kvalitātes normatīvi) – Rīgas brīvostas pārvaldes stacijas uzņēmumu A/S „B.L.B. Baltijas Termināls” un SIA „Man-Tess” (tagad SIA „T2 Terminal”) teritorijā;
- kopš 2013. gada darbojas 2 Rīgas brīvostas pārvaldes darba vides stacijas ražošanas teritorijās (uz tām nav attiecināmi gaisa kvalitātes normatīvi), kas mēra putekļu PM₁₀ koncentrāciju (Gāles ielā 2 un Voleru ielā 2).

Gaisa kvalitātes monitoringa rezultāti rāda, ka Rīgā ir problēma ar daļiņu PM₁₀ un slāpekļa dioksīda robežlielumu ievērošanu pilsētas centrā. 2011. un 2012. gadā tika reģistrēta paaugstināta benzola koncentrācija Tvaika ielā - pilsētā parādījās naftas produktu un ķīmisko vielu pārkraušanas procesu radīts lokāls benzola piesārņojums.

Transporta slodzes stacijās:

- NO₂ gada robežlielums Brīvības ielā bijis pārsniegts no 2003. – 2010. gadam. 2011. un 2012. gadā pārsniegumi nav novēroti. Valdemāra ielā ar retiem izņēmumiem pārsniegumi ir praktiski katru gadu, arī 2012. gadā;
- PM₁₀ gada robežlielums Brīvības ielā netiek pārsniegts kopš 2009. gada, bet Valdemāra ielā - kopš 2011. gada;
- PM₁₀ diennakts robežlielums abās stacijās pārsniegts katru gadu, arī 2012. gadā. Pārsniegumu dienu skaitam līdz šim ir tendence ar katru gadu samazināties;
- benzola gada robežlielums Brīvības ielā pārsniegts līdz 2009. gadam, Valdemāra ielā pārsniegumu nekad nav bijis.

Rūpnieciskā piesārņojuma slodzes stacijā vienīgā problēma ir benzols. 2011. un 2012. gadā tika pārsniegts benzola gada robežlielums, tomēr jāņem vērā, ka šie ir tikai indikatīvi mērījumi, kas daļēji raksturo darba vidi, pie tam benzola piesārņojums ir izteikti lokāla rakstura, citās pilsētas daļās robežlielums netiek pārsniegts. Mērījumu rezultātu analīze par 2013. gadu liecina to, ka 2013. gadā benzola robežlielums tiks ievērots.

Citās stacijās un ar citiem gaisa kvalitātes rādītājiem problēmu nav.

Ņemot vērā to, ka Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2004. – 2009. gadam nepanāca gaisa kvalitātes robežlielumu ievērošanas nodrošināšanu, 2011. gadā tika izstrādāta un ar Rīgas domes lēmumu 2011. gada 7. jūnijā apstiprināta jauna gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma nākošajam periodam (2011. – 2015. gadam) (Rīcības programma). Šajā dokumentā galvenos rezultātus solīja iecerētie lielie infrastruktūras projekti (Austrumu maģistrāle un Rīgas Ziemeļu transporta koridors ar Brīvības ielas dublieri), kas no transporta satiksmes un tās radītās ietekmes atslogotu Rīgas centru, tādējādi uzlabojot gaisa kvalitāti pilsētas centrā un pilsētvides kvalitāti kopumā. Tomēr šāda apjoma projektus nav iespējams īstenot Rīcības programmas darbības laikā, līdz ar to 2013. gadā nolemts Rīcības programmu aktualizēt, iekļaujot tajā tikai 2014. – 2015. gada periodā reāli īstenojamus projektus un pasākumus, lai saprastu, kādu gaisa kvalitātes uzlabojumu iespējams panākt.

Rīcības programmas aktualizācijas darba uzdevums ietver Rīcības programmā iekļauto pasākumu izvērtēšanu, atsakoties no pasākumiem, kas līdz 2015. gadam netiks īstenoti, un tās papildināšanu ar citiem tikpat efektīviem pasākumiem, kas ļautu līdz 2015. gadam uzlabot gaisa kvalitāti Rīgā un izpildīt Latvijas normatīvajos aktos noteiktās prasības. Rīcības programmas precizēšanas un papildināšanas gaitā Rīcības programmā tika iekļauta arī informācija par katra pasākuma īstenošanas laika grafiku un nepieciešamo finansējuma apjomu tā īstenošanai.

Rīcības programmas aktualizācija tika veikta darba grupas ietvaros, kas izveidota no visām iestādēm un institūcijām, kas tieši iesaistītas Rīcības programmā iekļauto aktivitāšu īstenošanā. Rīcības programmas papildināšanā un precizēšanā piedalījās Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta, Rīgas domes Satiksmes departamenta, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta, Rīgas pilsētas būvvaldes, Rīgas pašvaldības aģentūras „Rīgas enerģētikas aģentūra”, Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”, Rīgas brīvostas pārvaldes, Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes, A/S „Rīgas siltums” un nevalstiskās organizācijas „Vides aizsardzības klubs” pārstāvji.

Darba grupas izveide Rīcības programmas aktivitāšu izvirzīšanā, definēšanā un novērtēšanā ir ļoti veiksmīgs modelis, jo ļauj daudz labāk veidot starpinstitucionālo sadarbību arī pašu aktivitāšu ieviešanā. Šādā veidā iespējams novērst nepilnības, kas identificētas iepriekšējo rīcības programmu darbības laikā, piemēram, ielu mitrās uzkopšanas pasākumā, kam atvēlēti ievērojami finanšu resursi. Šis ir viens no ļoti būtiskiem pasākumiem, kas dod ievērojamu ieguldījumu cieto daļiņu (t.sk. PM₁₀) piesārņojuma samazināšanā, taču efekts sagaidāms vien tad, ja pasākums tiek īstenots ar elastīgu pieeju. Tīrīšanas grafiku nepieciešams operatīvi mainīt atkarībā no meteoroloģiskajiem apstākļiem un šāda prasība brauktuves uzkopējiem jāizvirza jau līguma par konkrētu pakalpojumu veikšanu noslēgšanas laikā. Savukārt šī pasākuma efektivitātes izvērtēšanai turpmāk paredzēta cieša sadarbība starp Rīgas domes Satiksmes departamentu un Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldi.

Zemāk īsumā apkopotas galvenās pasākumu grupas, kas izdalītas, apkopojot darba grupas dalībnieku piedāvātos priekšlikumus.

Transporta sektora pasākumi ietekmes uz gaisa kvalitāti mazināšanai:

- Nr. T1.1 - turpināt darbu pie transporta plūsmu optimizēšanas, samazinot transporta noslodzi centrā un uz tiltu nobrauktuves. Austrumu maģistrāle ir paredzēta kā viena no maģistrālo ielu tīkla sastāvdaļām Rīgā, kas nodrošinās tranzīta satiksmi, uzņems galvenās pilsētas starprajonu transporta slodzes un izvadīs tās uz ārējo ceļu tīklu. Austrumu maģistrāle savienos Dienvidu tiltu ar Viestura prospektu, veidojot Rīgas centra apbraucamo ceļu. Tā būs būtiska Rīgas vēsturiskā centra, īpaši 11. novembra krastmalas, atslogošanai no kravas transportlīdzekļu satiksmes. Šobrīd vairāki Austrumu maģistrāles posmi jau ir izbūvēti vai norit to būvniecība, taču no Austrumu maģistrāles kopējas trases iztrūkst savienojošais posms aptuveni 2,4 kilometru garumā no Ieriķu ielas līdz Vietalvas ielai un satiksmes pārvads pāri dzelzceļa sliežu ceļiem Rīga-Skulte ar pievadceļiem. Šie divi nepabeigtie posmi veido Austrumu maģistrāles pārrāvumu un noslogo ar satiksmi paralēlās ielas. Periodā līdz 2015. gadam tiks izbūvēts viens no iztrūkstošajiem posmiem (Ieriķu iela –

Vietalvas iela), kas, atsevišķi vērtēts, nedos ievērojamu ieguldījumu transportlīdzekļu plūsmas optimizācijā, jo vēl arvien iztrūkst pēdējais posms, tomēr tas ir būtisks solis šī projekta noslēgšanas virzienā.

- Nr. T1.2 - turpināt darbu pie sabiedriskā transporta tīkla pievilcīguma un efektivitātes paaugstināšanas. Šo aktivitāšu mērķis ir mazināt privāto autotransporta lietošanu, tā vietā izmantojot sabiedrisko transportu. Tomēr visu aktivitāšu prognozējamo pozitīvo efektu samazinās paredzētā braukšanas maksas sabiedriskajā transportā diferenciācija atkarībā no personas deklarētās dzīves vietas. Šādā gadījumā tiek apdraudēta tālākā nākotnē plānotā stāvparku sistēmas efektivitāte, jo sagaidāms, ka daudzi Rīgas pilsētā nedeklarēti Latvijas iedzīvotāji izmantos privāto autotransportu, kas radīs negatīvu ietekmi uz sastrēgumiem un gaisa kvalitāti.
- Nr. T1.3 - samazināt transporta kustību Rīgas centrā sastrēgumstundās. Tas ir viens no pasākumiem, kas var dot būtisku ieguldījumu transporta līdzekļu skaita samazināšanā Rīgas centrā līdz brīdim, kamēr nav izbūvēti lieli infrastruktūras objekti. Tomēr šāds lēmums vispirms ir jāizdiskutē dažādās sabiedrības grupās un jāsaprotamas tā pieņemšanai (jāizstrādā administrēšanas modelis un īstenošanas kārtība), tāpēc pašu sistēmu ieviest jau līdz 2015. gadam nav iespējams. Šajā laikā jāīsteno visi sagatavošanās darbi, lai, ja vēl arvien būs nepieciešamība vai mainīsies apstākļi (augstā transporta līdzekļu skaits centra ielās) šo sistēmu varētu nekavējoties ieviest 2016. gadā.
- Nr. T2 pasākumu grupa - infrastruktūra zemu vai nulles emisiju transportlīdzekļu izmantošanas veicināšanai – paredz virkni pasākumu, kas nodrošinās elektromobiļiem priekšrocības salīdzinājumā ar pārējiem transportlīdzekļu veidiem un tādējādi veicinās to iegādi un izmantošanu, kā arī padarīs drošāku un pieejamāku velotransporta izmantošanu. Šie ir ļoti svarīgi ilgtermiņa pasākumi, kas paši par sevi vēl nedos ievērojamu ieguldījumu bezizmešu transporta līdzekļu skaita ievērojamā pieaugumā līdz 2015. gadam, bet realizēs priekšnoteikumus, lai tāds varētu notikt nākotnē.
- Nr. T3.1. pasākumi - atjaunināt Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta autobusu parku, uzsākot nomaiņu ar zemāku izmešu autobusiem – ir pirmais solis zemu izmešu un bezizmešu sabiedriskā transporta ieviešanā. Tāpēc ir svarīgi Rīgas apstākļos izmēģināt dažāda veida transporta līdzekļus, lai piemērotākos un tieši Rīgai piemērotākos. Līdz ar to arī šajā grupā būtisks emisiju samazinājums būs iespējams tad, kad projekts būs īstenots pilnībā, t.i. pēc vairākiem gadiem. 2014. – 2015. gadā paredzētie pasākumi ir priekšnoteikums, lai šāds projekts varētu tikt īstenots.
- Nr. T4 pasākumu grupa - abraziņas radītā piesārņojuma mazināšana no transporta ritošās daļas un ceļu seguma – ir viena no būtiskākajām aktivitātēm, kas radīs tiešu efektu uz daļiņu PM₁₀ piesārņojuma samazinājumu Rīgas centrā. Tomēr, lai šāds rezultāts tiktu sasniegts, pasākumu nepieciešams realizēt maksimāli efektīvi, ņemot vērā operatīvos meteoroloģiskos apstākļus. Pretējā gadījumā līdzekļi netiek izmantoti racionāli un efekts netiek sasniegts.

Rūpniecības un enerģētikas sektora pasākumi ietekmes uz gaisa kvalitāti mazināšanai:

- Nr. R1 pasākumu grupa - gaisa kvalitātes aspektu ievērošana kurināmā izvēlē. Tā kā A/S „Rīgas siltums” ir uzņēmums, kas pilsētā koksnes šķeldu patērē vislielākajos apjomos, būtiski, ka tieši šis uzņēmums ir apņēmis savos iepirkumos kā pamatkritēriju ieviest samaksu nevis par piegādātās šķeldas apjomu, bet par no piegādātās šķeldas saražoto siltumenerģiju, kā arī izvīzēt

- noteiktus kvalitātes kritērijus šķeldai, kādu uzņēmums iepērk. Tāpat būtiska aktivitāte ir dzelzceļa elektrifikācija, kas gan laika posmā līdz 2015. gadam tiks uzsākta, bet pabeigta vairāku gadu termiņā. Līdz ar to šis pasākums nedos būtisku tūlītēju emisijas samazinājumu periodā līdz 2015. gadam, bet radīs priekšnoteikumus, lai tāds būtu ilgtermiņā, kad elektrifikācija tiks pabeigta.
- Nr. R2 pasākumu grupa - atbalsts enerģijas ražošanas optimizēšanai – periodā līdz 2015. gadam ir vērsta uz emisiju samazināšanu no viena no lielākajiem siltumenerģijas ražotājiem pilsētā – A/S „Rīgas siltums”. Uzņēmums ir apņēmis investēt tehnoloģijās, tādējādi turpinot vēl vairāk samazināt savu ietekmi uz pilsētas gaisa kvalitāti.
 - R3.1. pasākums - izmantot pētījuma par iespējām samazināt vidējo sadedzināšanas iekārtu (<50 MW) radīto piesārņojumu Latvijas lielākajās pilsētās rezultātus, lai padarītu stingrāku normatīvo regulējumu. Aktivitāte nedos tūlītēju tiešu emisijas samazinājumu, taču nodrošinās aktuālu datu analīzi un izvērtējumu, lai precīzi izvērtētu šī segmenta ietekmi uz gaisa kvalitāti Rīgā. Tomēr prognozējams, ka ietekme Rīgā nebūs būtiska, jo šis piesārņotāju segments tiek reglamentēts ar normatīvo aktu prasībām un tiek regulāri uzraudzīts (atļauju nosacījumu izpilde). Ir nodrošināts arī emisiju monitorings. Līdz ar to, pat tajā gadījumā, ja tiks noteiktas stingrākas prasības tehnoloģijām un emisijas parametriem, visticamāk, gaisa kvalitāte Rīgā uzlabosies minimāli.
 - R4.1. pasākums – izmantot valsts izstrādātās rīcības programmas PM_{2,5} gada vidējo koncentrāciju samazināšanai Latvijas lielāko pilsētu fona stacijās priekšlikumus un secinājumus gaisa kvalitātes uzlabošanai Rīgā. Gaisa kvalitātes uzlabojums sāksies tikai pēc programmā paredzēto darbību ieviešanas, t.i. 2015. gadā efekts būs neliels, jo programmas ieviešana tikai sāksies. Tomēr programma dos būtisku ieguldījumu datu apkopošanā un analizē, kā arī definēs ilgtermiņa mērķus un izvirzīs konkrētus īstermiņa uzdevumus.
 - R4.2. pasākums - jaunu būvju vai objektu, kuru izmantošana saistīta ar neiepakotu birstošu materiālu uzglabāšanu un pārkraušanu, būvniecībā, rekonstrukcijā vai būtisku darbības izmaiņu gadījumā, darbības apjomam pārsniedzot 500 000 tonnu gadā, jāizmanto slēgti uzglabāšanas un pārkraušanas paņēmieni, kas atbilst labākajām pieejamām metodēm attiecīgā nozarē. Šis ir jauns regulējums, kas iekļauts Rīgas domes 2013. gada 18. jūnija saistošajos noteikumos Nr. 219 „Grozījumi Rīgas domes 2005. gada 20. decembra saistošajos noteikumos Nr. 34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”. Šis pasākums būtiski palielina Rīgas pilsētas būvvaldes atbildību par gaisa kvalitātes uzlabošanu pilsētā. Pamatoti piemērojot šo regulējumu, ir iespējams mazināt atsevišķu uzņēmumu ietekmi uz gaisa kvalitāti, tomēr pasākuma efektivitāti šobrīd nav iespējams aprēķināt, jo nav prognozējams, cik jauni uzņēmumi tiks izveidoti vai cik no esošajiem rekonstruēti.
 - Nr. R5 pasākumu grupa - slāpekļa dioksīda emisiju samazināšana problēmzonās – ietver jaunu regulējumu, kas iekļauts Rīgas domes 2013. gada 18. jūnija saistošajos noteikumos Nr. 219 „Grozījumi Rīgas domes 2005. gada 20. decembra saistošajos noteikumos Nr. 34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”. Šie pasākumi nedos tiešu emisiju samazinājumu, bet nodrošinās esošās gaisa kvalitātes nepasliktināšanos, izvērtējot jaunu objektu ietekmi jau projektēšanas un plānošanas stadijā.

- Nr. R6 pasākumu grupa - piesārņojuma samazināšana no intensīvas rūpniecības rajoniem – ietver aktivitātes, kas pamatā vērstas uz Sarkandaugavas rajonā strādājošo Rīgas brīvostas uzņēmumu ietekmes uz gaisa kvalitāti samazināšanu. Iekļautas rīcības no konkrētu uzņēmumu pasākumu plāniem gaisa kvalitātes uzlabošanai, kuros tie apņēmusies īstenot noteiktas aktivitātes un piemērot pasākumus, lai samazinātu piesārņojošās darbības radīto gaisa piesārņojumu. Šajā grupā ietilpst arī pasākumi, ko apņēmusies īstenot Rīgas brīvostas pārvalde un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. Pasākumiem, ko saskaņā ar Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē saskaņotajiem pasākumu plāniem realizēs konkrēti operatori, jānodrošina gaisa kvalitātes uzlabošanās piegulošo dzīvojamo māju apkārtņē laika periodā līdz 2015. gadam.

Mājsaimniecību sektora pasākumi ietekmes uz gaisa kvalitāti mazināšanai:

- Nr. M1 pasākumu grupa - piesārņojuma samazināšana no individuālās apkures. Šobrīd ne valsts institūciju, ne pašvaldības rīcībā nav objektīvas informācijas par šī sektora ietekmi uz gaisa kvalitāti. Tādēļ šajā pasākumu grupā svarīga aktivitāte ir energoinspektoru štata vietu izveidošana Rīgas pašvaldības aģentūrā „Rīgas enerģētikas aģentūra”, kas nodrošinās gan mājsaimniecību apsekojumus, gan datu bāzes izveidi un uzturēšanu, gan iedzīvotāju informēšanu par efektīvām tehnoloģijām, kurināmā veidiem u.tml. Paši par sevi šie pasākumi nenodrošinās tūlītēju un tiešu emisiju samazinājumu, bet ļaus iegūt informāciju, kas savukārt radīs iespēju jau detalizēti izvērtēt gan mājsaimniecību ietekmi uz gaisa kvalitāti pilsētā, gan plānot nepieciešamās papildus aktivitātes nākotnē, kā arī tieši uzrunās iedzīvotājus, mudinot tos uzlabot savu energosaimniecību.
- Nr. M2 pasākumu grupa - siltumenerģijas patēriņa samazināšana – saistīta ar dažādām ēku energoefektivitātes paaugstināšanas aktivitātēm. Jāņem vērā, ka ēku energoefektivitātes paaugstināšana ir ilgtermiņa mērķis, kas nevar tikt pilnībā sasniegts līdz 2015. gadam, tomēr ir būtiski radīt priekšnoteikumus, lai tiktu sperti soļi šī mērķa sasniegšanas virzienā.

Pilsētplānošanas pasākumi ietekmes uz gaisa kvalitāti mazināšanai - M.3.1. Pilsētas gaisa piesārņojuma zonu karšu izstrāde slāpekļa dioksīdam, benzolam un daļiņām PM₁₀. Iegūto informāciju par konkrēto piesārņojošo vielu koncentrācijām pilsētā plānots izmantot pilsētplānošanā, siltumapgādes jautājumu risināšanā un citur. Rīgas domes 2006. gada 17. novembra saistošo noteikumu Nr. 60 „Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu” praktiskā izmantošana pašvaldības darbā ir pierādījusi, ka pilsētas teritoriālais zonējums ir labs instruments slāpekļa dioksīda piesārņojuma līmeņa kontrolei un gaisa kvalitātes pasliktināšanās novēršanai. Tāpēc ir izkristalizējusies nepieciešamība pēc līdzīga zonējuma, kas tiktu izstrādāts, balstoties uz daļiņu PM₁₀ un benzola koncentrācijām apkārtējā gaisā pilsētā.

Ņemot vērā to, ka spēkā esošā Rīcības programma gaisa kvalitātes uzlabošanai Rīgā ir paredzēta laika periodam no 2011. līdz 2015. gadam, tās rīcību daļas aktualizācija aptver laika periodu no 2014. līdz 2015. gadam. Tik īsā laika periodā ir ierobežotas iespējas realizēt kā jaunus finansiāli apjomīgus, tā ilgtermiņa pasākumus, tāpēc aktualizētajās aktivitātēs iekļauti tikai tādi pasākumi, kā realizācija ir reāli iespējama un ir saskaņota ar atbildīgajiem par pasākuma izpildi. 2013. gada septembrī pabeigtā pētījuma „Pētījums par tehnoloģijām putekļu smalko daļiņu sastāva un morfoloģijas

noteikšanai un metodes izstrāde putekļu paraugu savākšanai Rīgas gaisa monitoringa stacijās un atklātā vidē” ietvaros detalizēti analizējot gaisa kvalitātes monitoringa stacijās uzvertu cieto daļiņu (putekļu) piesārņojuma raksturu (daļiņu izmērus, morfoloģiju, sastāvu), viennozīmīgi secināts, ka nozīmīgākais daļiņu piesārņojuma avots pilsētā ir autotransports. Centrā autotransporta devums sasniedz pat 90 %. Līdz ar to skaidrs, ka prioritārie pasākumi saistīti ar transporta ietekmes uz gaisa kvalitāti samazināšanu. Tomēr tas nemazina pārējo pasākumu realizācijas nepieciešamību, jo gaisa kvalitātes uzlabošanu Rīgā iespējams panākt, tikai konsekventi īstenojot visas paredzētās aktivitātes, t.sk. visas atbalsta aktivitātes.

Plānotie pasākumi gaisa kvalitātes uzlabošanai Rīgā 2014. un 2015. gadā

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve	
T1.	Transporta plūsmu optimizēšana piesārņojuma samazināšanai	T1.1. Turpināt darbu pie transporta plūsmu optimizēšanas, atslogojot transporta noslodzi centrā un uz tiltu nobrauktuvēm:	PM _{2,5} , PM ₁₀ , NO ₂ emisiju samazinājums pilsētā						Ilgtermiņa aktivitāte, kas dos emisiju samazinājumu pēc pilnīgas tās pabeigšanas
		T1.1.1. Austrumu maģistrāles posma <i>Ieriķu iela - Vietalvas iela</i> būvniecības uzsākšana;		Rīgas domes Satiksmes departaments	2014. gads	1 000 000/ 1 422 871,81	Eiropas Savienības fondu finansējums un līdzfinansējums no Rīgas domes budžeta	Dos emisiju samazinājumu pēc būvniecības pilnīgas pabeigšanas	
		T1.1.2. Austrumu maģistrāles posma <i>Ieriķu iela - Vietalvas iela</i> būvniecība;		Rīgas domes Satiksmes departaments	2015. gads	8 000 000/ 11 382 974,49			
		T1.1.3. Tuneļa izbūves zem dzelzceļa starp Imantu un Zolitūdi tehniskā projekta izstrāde.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas domes Satiksmes departaments	2015. gads	200 000/ 284 574,36	Dos emisiju samazinājumu pēc būvniecības pabeigšanas		
		T1.2. Turpināt darbu pie sabiedriskā transporta tīkla pievilcīguma un efektivitātes paaugstināšanas:	PM _{2,5} , PM ₁₀ , NO ₂ emisiju samazinājums pilsētā						
		T1.2.1. Turpināt īpašās bezmaksas sabiedriskā transporta lietošanas dienas svētku reizēs un sevišķi nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos.		Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”	2014. - 2015. gads	82 178 (1 dienai) / 116 928,76	Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” un Rīgas domes budžets	Emisiju samazinājums varēs tikt aprēķināts, kad būs pieejami dati par pasažieru skaita pieaugumu šajās dienās	
		T1.3. Samazināt transporta kustību Rīgas centrā sastrēgumstundās:		PM _{2,5} , PM ₁₀ , NO ₂ emisiju samazinājums pilsētā					

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve
								pēc pilnīgas tās ieviešanas
		T1.3.1. Uzsākt darbu pie sabiedrības izglītošanas un informēšanas par nepieciešamību tuvākajos gados ieviest sastrēgumstundas braukšanas maksu Rīgas centrā;	Atbalsta aktivitāte	Rīgas domes Satiksmes departaments	2014. gads	Esošo resursu ietvaros	Rīgas domes budžets	Emisiju samazinājumu dos pēc pilnīgas ieviešanas
	T1.3.2. Izstrādāt sastrēgumstundas braukšanas maksas administrēšanas modeli;	Rīgas domes Satiksmes departaments		2015. gads	Rīgas domes budžets			
	T1.3.3. Izstrādāt Rīgas domes lēmuma projektu par sastrēgumstundas braukšanas maksas ieviešanu Rīgas centrā;	Rīgas domes Satiksmes departaments		2015. gads	Rīgas domes budžets			
		T1.3.4. Turpināt darbu pie rekomendējošo velojoslu ieviešanas autostāvvietu vietā Rīgas centrā un mikrorajonos – 3 km gadā.	PM _{2.5} , PM ₁₀ , NO ₂ emisiju samazinājums	Rīgas domes Satiksmes departaments	2014. - 2015. gads	20 000/ 28 457,44 20 000/ 28 457,44	Rīgas domes budžets	Ilgtermiņa projekts, kā pabeigšana samazinās autostāvvietu skaitu centrā līdz pat 60 %, tādējādi samazinot arī transporta līdzekļu skaitu centrā. Emisiju samazinājumu varēs aprēķināt, kad būs apkopoti dati par pārējo stāvvietu noslodzes

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve
								izmaiņām
T2.	Infrastruktūra zemu vai nulles emisiju transportlīdzekļu izmantošanas veicināšanai	T2.1. Izstrādāt un piešķirt bezizmešu automobiļiem pagaidu atšķirības zīmi.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”	2014. gads	2000/ 2845,74	Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” budžets	Emisiju samazinājums sagaidāms ilgtermiņā
		T2.2. Piemērot bezizmešu automobiļiem bezmaksas stāvēšanas iespēju Rīgas pašvaldības autostāvvietās.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”	2014. gads			
		T2.3. Rosināt Satiksmes ministrijas aparātu izstrādāt grozījumus likumdošanas aktos par atšķirības zīmju piešķiršanu bezizmešu automobiļiem.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas domes Mājokļu un vides departaments	2014. gads	Esošo resursu ietvaros	Rīgas domes budžets	
		T2.4. Veikt Rīgas domes lietošanā esošo transporta līdzekļu auditu.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”	2014. gads	1400/ 1992,02	Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” budžets	Emisiju samazinājums gadā no vienas aizvietotas automašīnas – 9 kg NOx un 0,6 kg PM Nedod tiešu emisiju samazinājumu
		T2.5. Rīgas domes struktūrvienībām, aģentūrām un uzņēmējiesabiedrībām uzsākt visu kategoriju elektrisko transporta līdzekļu nomu, pamazām aizvietojo šobrīd nomātos.	PM _{2,5} , PM ₁₀ , NO ₂ emisiju samazinājums	Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”	2015. gads	Bez papildus investīcijām, pieeju (principu) iekļaut paredzētajos transporta līdzekļu nomaiņas procesos	-	
		T2.6. Uzstādīt vismaz 5 ātrās elektrisko automobiļu uzlādes stacijas - 3 no maiņstrāvas tīkla, 2 no līdzstrāvas tīkla.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”	2015. gads	180 000/ 256 116,93	Klimata pārmaiņu finanšu instruments (KPMI) un Rīgas domes budžeta	

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve
							līdzfinansējums	
		T2.7. Izmantot pētījuma par dinamiskas slodzes ietekmi uz līdzstrāvas elektrotīkla svārstībām brīvi segmentētā tīklā un svārstību stabilizēšanas iespējām datus, lai rastu risinājumu Rīgas satiksmei izmantotā līdzstrāvas elektrotīkla sprieguma svārstībām un iespējas spriegumu stabilizēt elektromobiļu un cita, t.sk., sabiedriskā, transporta vilces akumulatoru uzlādes iekārtu darbības nodrošināšanai.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”	2014. - 2015. gads	177 809/ 252 999,41	Eiropas reģionālās attīstības fonds (ERAF)	
		T.2.8. Rosināt Satiksmes ministrijas aparātu izstrādāt grozījumus normatīvajos aktos, lai radītu priekšrocību elektriskajiem automobiļiem pārvietoties pa sabiedriskā transporta joslām.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas domes Mājokļu un vides departaments	2014. gads	Esošo resursu ietvaros	Rīgas domes budžets	
		T2.9: Turpināt darbu pie plānoto veloceļu ierīkošanas un velosipēdu piestātņu un nomas punktu attīstīšanas:						Ilgtermiņa aktivitāte
		T2.9.1. Projektēt veloceļu <i>Centrs – Dārziņi</i> ;	Atbalsta aktivitāte	Rīgas domes Satiksmes departaments	2014. gads	39 600/ 56 345,72	Rīgas domes budžets	Rada alternatīvu pārvietošanās iespēju pilsētā, tomēr, ņemot vērā pagaidām nelielo
		T2.9.2. Projektēt veloceļus <i>Imanta - Vakarbuļļi</i> un <i>Centrs – Ziepniekkalns</i> ;	Atbalsta aktivitāte	Rīgas domes Satiksmes departaments	2015. gads	40 000/ 56 914,87 30 000/	Rīgas domes budžets	

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve
						42 686,15		velosipēdistu skaitu satiksmē, emisiju samazinājums būs niecīgs
		T2.9.3. Uzsākt izbūvi velosliņam <i>Centrs - Dārziņi</i> ;	Atbalsta aktivitāte	Rīgas domes Satiksmes departaments	2015. gads	2 600 000/ 3 699 466,71	Rīgas domes budžets	
		T2.9.4. Izskatīt jautājumu par atļaujas izsniegšanu publisku pasākumu rīkošanai velosezonas laikā, pasākuma rīkotājiem izvirzīt prasību nodrošināt apsargātas velonovietnes esamību atbilstoša rakstura pasākuma laikā.	PM _{2,5} , PM ₁₀ , NO ₂ emisiju samazinājums	Rīgas domes izpilddirektors	2014. gads	1000/ 1422,87	Attiecīgā publiskā pasākuma rīkotājs	
T3.	Piesārņojuma mazināšana no autotransporta degvielas izplūdes gāzēm	T3.1. Atjaunot Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta autobusu parku, uzsākot nomainītu ar zemāku izmešu autobusiem:	PM _{2,5} , PM ₁₀ , NO ₂ emisiju samazinājums					
T3.1.1. Katru gadu nomainīt 35 autobusus uz transporta līdzekļiem ar jaunās paaudzes motoriem (Euro 6);		Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”		2014. - 2015. gads	8 194 626,92/ 11 659 970 8 194 626,92/ 11 659 970	Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” budžets	Euro 6 dzinēji rada par 92 % mazāk slāpekļa oksīdu un par 90 % mazāk cieto daļiņu (putekļu) emisiju kā Euro 3 dzinēji	
T3.1.2. Elektrisko sabiedriskā transporta līdzekļu eksperimentāla ekspluatācija - 1) r ūdeņraža šūnu darbināmi transporta līdzekļi; 2) r akumulatoru baterijām		Atbalsta aktivitāte	Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”	2014. gads	40 000/ 56 914,87	Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” budžets	Viens elektriskais (ūdeņraža) autobuss parastā vietā samazinās NOx emisijas pilsētā par 82 kg un	

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve
		darbināmi transporta līdzekļi.						PM emisijas par 2,5 kg
T4.	Abrāzijas radītā piesārņojuma mazināšana no transporta ritošās daļas un ceļu seguma	T4.1. Veikt ielu brauktuviņu mitro uzkopšanu pa detalizēti izstrādātiem maršrutiem, vadoties pēc meteoroloģiskajiem apstākļiem.	PM ₁₀ pārsniegumu dienu skaita samazināšana	Rīgas domes Satiksmes departaments koordinējoties ar Rīgas domes Mājokļu un vides departamentu	2014. - 2015. gads	732 000/ 1 041 542,17	Rīgas domes budžets	Var dot putekļu koncentrācijas samazinājumu pat par 25 %
				730 000/ 1 038 696,42				
		T4.2. Vienas papildus specializētās tehnikas vienības iegāde sliežu ceļu tīrīšanai.		Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”	2015. gads	280 000/ 398 404,11	Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” budžets	
		T4.3. Ielas seguma atjaunošana posmā no VEF tilta līdz Matīsa ielai.		Rīgas domes Satiksmes departaments	2014. gads	1 102 000/ 1 568 004,74	Rīgas domes budžets	Nodrošinās emisiju nepieaugšanu
R1.	Gaisa kvalitātes aspektu ievērošana kurināmā izvēlē	R1.1.1. Izpētīt iespējas Rīgas brīvdostas teritorijā esošo piestātņu aprīkošanai ar krasta elektroapgādes sistēmu.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas brīvdostas pārvalde	2014. gads	45 000/ 64 029,23	Rīgas brīvdostas pārvaldes budžets	Emisiju samazinājums sagaidāms pēc projekta pilnīgas īstenošanas
		R1.2. Zemākas kvalitātes biomasas kurināmā aizvietošana ar augstākas kvalitātes klases kurināmo siltuma ražošanas iekārtās.	PM _{2,5} , PM ₁₀ emisiju samazinājums	AS „Rīgas siltums”	Visu programmas darbības laiku	20 000/ 28 457,44 20 000/ 28 457,44	A/S „Rīgas siltums” līdzekļi ražošanai un struktūrfondu līdzfinansējums	Iespējams samazināt PM ₁₀ emisijas par 27 %
		R1.3. Uzsākt austrumu – rietumu dzelzceļa koridora un Pierīgas pasažieru vilcienu maršrutu tīkla elektrifikāciju ar 25 kV maiņspriegumu.	PM _{2,5} , PM ₁₀ , SO ₂ un NO ₂ emisiju samazinājums	Satiksmes ministrija	2015. gads	57 900 000/ 82 384 277,84	Kohēzijas fonds, privātais līdzfinansējums	Ilgtermiņa projekts, kas dos emisiju samazinājumu tad, kad būs pilnībā pabeigts

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve
R2.	Atbalsts enerģijas ražošanas optimizēšanai	R2.1. Siltumcentrālē „Daugavgrīva” Lēpju ielā 4 uzstādīt jaunu 5 MW biokurināmā katlu māju ar 1 MW kondensācijas siltummaini.	PM _{2.5} , PM ₁₀ emisiju samazinājums	AS „Rīgas siltums”	2015. gads	1 700 000/ 2 418 882,08	A/S „Rīgas siltums” līdzekļi ražošanai	Bez sadedzināšanas atgūst 15 000 MWh siltumenerģijas gadā jeb dod PM samazinājumu par 26 % (5,7 t)
		R2.2. Siltumcentrālē „Ziepniekkalns” vienu no ūdenssildāmajiem katliem aprīkot ar kondensācijas siltummaini.	PM _{2.5} , PM ₁₀ , NO ₂ emisiju samazinājums	AS „Rīgas siltums”	2014. gads	250 000/ 355 717,95	A/S „Rīgas siltums” līdzekļi ražošanai	Samazina sadedzināmās dabas gāzes daudzumu par ~330 tūkst. m ³ gadā jeb dod NO ₂ emisiju samazinājumu par 1,3 %
		R2.3. Īstenot pasākumus siltuma zudumu samazināšanai siltuma pārvades sistēmā – veikt siltumtīklu maģistrāļu rekonstrukciju ar kopējo garumu 10 km ik gadu.		AS „Rīgas siltums”	2014. - 2015. gads	20 000/ 28 457,44 20 000/ 28 457,44	A/S „Rīgas siltums” līdzekļi ražošanai un struktūrfondu līdzfinansējums	Uz katriem 10 atjaunotiem km tīklu ietaupa 2500 MWh siltumenerģijas jeb samazina NO ₂ un CO emisiju par 10 %, salīdzinot ar nerekonstruētiem tīkliem
R3.	Efektīva dūmgāzu attīrīšana	R3.1. Izmantot pētījuma par iespējām samazināt vidējo sadedzināšanas iekārtu (<50 MW) radīto piesārņojumu LV lielākajās pilsētās	PM _{2.5} , PM ₁₀ , NO ₂ emisiju samazinājums	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	2014. - 2015. gads	10 000/ 14 228,72	Latvijas Vides aizsardzības fonda līdzekļi	Emisiju samazinājums tiks aprēķināts, kad būs pieejami

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve
		rezultātus, lai padarītu stingrāku normatīvo regulējumu.						pētījuma rezultāti
R4.	Putekļu emisiju samazināšana	R4.1. Izmantot valsts izstrādātās rīcības programmas PM _{2,5} gada vidējo koncentrāciju samazināšanai Latvijas lielāko pilsētu fona stacijās priekšlikumus un secinājumus gaisa kvalitātes uzlabošanai Rīgā.	Gaisa kvalitātes uzlabošana rādītājam PM _{2,5}	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	2014. gads	40 000/ 56 914,87	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas budžets	
		R4.2. Jaunu būvju vai objektu, kuru izmantošana saistīta ar neiepakotu birstošu materiālu uzglabāšanu un pārkraušanu un šīs darbības apjoms pārsniedz 500 000 tonnu gadā, būvniecībā, rekonstrukcijā vai būtisku darbības izmaiņu gadījumā, jāizmanto slēgti uzglabāšanas un pārkraušanas paņēmieni, kas atbilst labākajām pieejamām metodēm attiecīgā nozarē.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas pilsētas būvvalde	Visu programmas darbības laiku	Nav aprēķināmi	Uzņēmumi, kas plāno attiecīgo darbību	Emisiju samazinājums tiks aprēķināts, kad būs zināmi uzņēmumi, uz kuriem pasākums attieksies (cik jauni veidosies un cik tiks rekonstruēti)
R5.	Slāpekļa dioksīda emisiju samazināšana problēmzonās	R5.1. Lemjot par būvniecības atļaušanu teritorijā, kur ir konstatēts slāpekļa dioksīda (NO ₂) gada robežlieluma pārsniegums, ņem vērā Rīgas domes 2006. gada 14. novembra saistošos noteikumus Nr. 60 „Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu” .	Atbalsta aktivitāte	Rīgas pilsētas būvvalde	Visu programmas darbības laiku	-	-	Novērš slāpekļa dioksīda emisiju pieaugumu problēmzonās

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve
		R5.2: Ja būvniecību plāno teritorijā, kas saskaņā ar Rīgas domes 2006. gada 14. novembra saistošajiem noteikumiem Nr. 60 „Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu” atrodas II gaisa piesārņojuma teritoriālajā zonā, un šīs būvniecības rezultātā tiks uzbūvēta vai ierīkota stacionāra iekārta, kura radīs NO ₂ emisiju, vai transportlīdzekļu novietne ar vairāk nekā 50 transportlīdzekļu ietilpību vai ar transportlīdzekļu mainību uz vienu transportlīdzekļu novietni, lielāku par 2 transportlīdzekļiem jebkurā diennakts stundā, būvniecības ierosinātais iesniedz Būvvaldē iecerētās darbības rezultātā plānoto NO ₂ summāro gada vidējo koncentrāciju (kopā ar fonu), to izvērtējot, Būvvalde plānošanas un arhitektūras uzdevumā nosaka pasākumus slāpekļa dioksīda koncentrācijas mazināšanai.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas pilsētas būvvalde	Visu programmas darbības laiku	-	-	Tiks ierobežota slāpekļa dioksīda emisiju palielināšanās jutīgajās zonās
R6.	Piesārņojuma samazināšana no intensīvas rūpniecības rajoniem	R6.1. Apzināt iespējamus tehnoloģiskos risinājumus (tai skaitā tvaika apstrādes iekārtu uzstādīšanas iespējamību) GOS emisijas samazināšanai Rīgas brīvostas teritorijā strādājošajos uzņēmumos, kas nodarbojas ar	Atbalsta aktivitāte	Rīgas brīvostas pārvalde	2015. gads	-	-	Emisiju samazinājums tiks aprēķināts, kad būs apzināti risinājumi

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve
		naftas un ķīmisko produktu pārkraušanu no uzglabāšanas rezervuāriem uz kuģu tilpnēm (izņemot pārvietojamās cisternas).						
		R6.2. Izmantot pētījuma par iespējām samazināt gaisa piesārņojumu no termināļiem un dzelzeļa cisternām rezultātus, lai izstrādātu nepieciešamās izmaiņas normatīvajos aktos.	GOS emisijas samazināšana no Rīgas brīvostas teritorijas	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	2014. gads	5000/ 7114,36	Latvijas Vides aizsardzības fonda līdzekļi	Emisiju samazinājums tiks aprēķināts, kad būs pieejami pētījuma rezultāti
		R6.3. Infrastruktūras attīstība Krievu salā Rīgas brīvostas aktivitāšu pārcelšanai no pilsētas centra.	PM _{2,5} , PM ₁₀ emisiju samazinājums Centrā	Rīgas brīvostas pārvalde	2015. gads	104 000 000/ 147 978 668,3	Kohēzijas fonds, Rīgas brīvostas pārvaldes budžets	PM ₁₀ koncentrācijas samazinājums diennakts griezumā par 34 %, bet gada griezumā – par 64 %.
		R6.4. Naftas produktu, kuros benzola sastāvs ir > 1 % un viršanas temperatūra ir < 20 ° C, kā arī naftas produktu ar augstu sēra sastāvu pārkraušana no rezervuāriem tiks veikta piestātnē KS-28, Kundziņsalā.	GOS piesārņojuma ietekmes samazināšana blīva apdzīvotuma zonā	SIA „T2 Terminal”	Visu programmas darbības laiku	Bez papildus investīcijām, pieeju (principu) iekļaut ikdienas darba procesos	-	Nedod tiešu emisiju samazinājumu, bet samazina GOS emisiju ietekmi uz gaisa kvalitāti piegulošo dzīvojamo namu apkārtnē
		R6.5. Izbūvēt drenāžas sistēmu cauruļvadiem.	GOS emisijas samazināšana	SIA „T2 Terminal”	2015. gads	200 000/ 284 574,36	SIA „T2 Terminal” līdzekļi	GOS emisiju samazinājums par 3 % (9,4595 t)

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve
		R6.6. Pārkraušanas procesa stingrāka kontrole - ierobežot dzelzceļa cisternu lūku atvēršanas laiku un vienlaicīgi atvērto lūku skaitu.	GOS piesārņojuma ietekmes samazināšana	SIA „OVI Rīga”, SIA „T2 Terminal”, SIA „Woodison Terminal”	Visu programmas darbības laiku	Bez papildus investīcijām, pieeju (principu) iekļaut ikdienas darba procesos	-	Dos nelielu GOS emisiju samazinājumu un mazinās to ietekmi
		R6.7. Izmantot speciālus vākus ar neliela izmēra ~ 100 mm atveri dzelzceļa cisternu atvērto lūku noseģšanai, kas vairākkārt samazinās tvaiku brīvas izplūdes laukumus cisternu apkalpošanas laikā.	GOS emisijas samazināšana	SIA „OVI Rīga”, SIA „T2 Terminal”, SIA „Woodison Terminal”	Visu programmas darbības laiku	Bez papildus investīcijām, pieeju (principu) iekļaut ikdienas darba procesos	-	Dos nelielu GOS emisiju samazinājumu un mazinās to ietekmi
		R6.8. Šķīdinātāju un citu ar naftas pārstrādes vieglajām frakcijām piesātināto produktu pārsūkņēšanu no dzelzceļa cisternām uz rezervuāriem veikt pakāpeniski ar samazinātu jaudu, tādējādi samazinot GOS izplūdes intensitāti un smaku koncentrāciju no uzpildāmajiem rezervuāriem.	GOS piesārņojuma ietekmes samazināšana	SIA „T2 Terminal”, SIA „Woodison Terminal”	Visu programmas darbības laiku	Bez papildus investīcijām, pieeju (principu) iekļaut ikdienas darba procesos	-	Samazina GOS emisiju ietekmi uz gaisa kvalitāti piegulošo dzīvojamo namu apkārtnē
		R6.9. Termināļa teritorijā pārkraušanas darbus organizēt, maksimāli ievērojot meteoroloģiskos apstākļus un vēju virzienu, lai izmešu izkliede netiktu vērsta uz dzīvojamajiem namiem.	GOS piesārņojuma ietekmes samazināšana	SIA „OVI Rīga”, SIA „T2 Terminal”, SIA „Woodison Terminal”	Visu programmas darbības laiku	Bez papildus investīcijām, pieeju (principu) iekļaut ikdienas darba procesos	-	
		R6.10. Nomainīt rezervuāru elpošanas vārstus, modernizēt naftas produktu noliešanas/	GOS piesārņojuma ietekmes	SIA „OVI Rīga”	2015. gads	200 000/ 284 574,36	SIA „OVI Rīga” līdzekļi	Dos nelielu GOS emisiju samazinājumu

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve
		uzpildes vietas, izbūvēt jaunu dzelzceļa estakādi.	samazināšana					un mazinās to ietekmi
M1.	Piesārņojuma samazināšana no individuālās apkures	M1.1. Turpināt esošās mārketinga aktivitātes un līdz šim izmantoto pieeju pieslēgumu veicināšanai centralizētajai siltumapgādei Rīgas centrā.	Atbalsta aktivitāte	A/S „Rīgas siltums”	Visu programmas darbības laiku	700/ 996,01 700/ 996,01	A/S „Rīgas siltums” līdzekļi ražošanai	Emisiju samazinājums tiks aprēķināts, kad būs zināms pieslēgto objektu skaits
		M1.2. Rīgas pašvaldībā izveidot 3 energoinspektoru štata vietas, lai ar regulārām sadedzināšanas iekārtu pārbaudēm un iedzīvotāju informēšanu: - stimulētu neefektīvu un novecojušu sadedzināšanas iekārtu nomaiņu ar modernākām un vides prasībām atbilstošākām iekārtām; - izmantotu sadedzināšanas iekārtās augstākas kvalitātes kurināmo koksni.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas pašvaldības aģentūra „Rīgas enerģētikas aģentūra”	2014. – 2015. gads	34 330/ 48 847,19 31 271/ 44 494,62	Rīgas domes budžets	Emisiju samazinājums no apkures privātmāju rajonos Rīgā, būs novērtējams, kad tiks savākta statistika par esošām un modernizētām apkures sistēmām privātmājās
		M1.3: Popularizēt siltumsūkņu un saules kolektoru izmantošanu siltuma apgādei un karstā ūdens sagatavošanai.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas pašvaldības aģentūra „Rīgas enerģētikas aģentūra”	Visu programmas darbības laiku	Bez papildus investīcijām	Starptautisko projektu ietvaros piesaistīti līdzekļi	Dos NO ₂ un PM ₁₀ emisiju 5 % samazinājumu ar katru uzstādīto siltumsūkņa un saules kolektora kW
M2.	Siltumenerģijas patēriņa	M2.1. Veicināt ēku energoefektivitāti paaugstinošu	Atbalsta aktivitāte	Rīgas pašvaldības aģentūra „Rīgas				

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve
	samazināšana	pasākumu īstenošanu daudzdzīvokļu ēkās:		enerģētikas aģentūra”				
		M2.1.1: Organizēt daudzdzīvokļu māju energoauditus ar pašvaldības 80 % līdzfinansējumu (100 ēkās katru gadu);			2014. - 2015. gads	25 000/ 35 571,80	Rīgas domes budžets	Emisiju samazinājums tiks aprēķināts, kad būs zināms renovēto objektu skaits un īstenoto darbu apjoms
		M2.1.2: Izstrādāt ēku renovācijas paraugprojektus 12 Rīgā visbiežāk sastopamo ēku tipiem ar 100 % pašvaldības finansējumu;			2014. - 2015. gads	44 000/ 62 606,36	Rīgas domes budžets	
		M2.1.3: Rīkot atvērto durvju dienas renovētās daudzdzīvokļu mājās (6 reizes gadā);			2014. - 2015. gads		Rīgas domes budžets	
		M2.1.4: Rīkot diskusiju seminārus par jautājumiem, kas skar daudzdzīvokļu māju renovācijas kvalitātes problēmas (6 reizes gadā);			2014. - 2015. gads	Bez papildus investīcijām	Rīgas domes budžets	
		M2.1.5: Nodrošināt iedzīvotājiem Energoefektivitātes informācijas centra konsultācijas par daudzdzīvokļu māju renovāciju;			2014. - 2015. gads	Bez papildus investīcijām, iekļaut ikdienas darba procesos	Rīgas domes budžets	
		M2.1.6: Sagatavot un ieviest publiski pieejamu e-datu bāzi par daudzdzīvokļu māju energoefektivitāti centralizētai siltumapgādei pieslēgtiem namiem;			2014. - 2015. gads	Bez papildus investīcijām	Rīgas domes budžets	

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve
		M2.1.7: Iesaistīt pašvaldības uzņēmumus daudzdzīvokļu māju renovācijas procesā pēc ESKO principiem;			2015. gads		Starptautisko projektu ietvaros piesaistīti līdzekļi	
		M2.1.8: Atbalstīt ESKO kompānijas SIA „Renesco” ienākšanu Rīgā daudzdzīvokļu māju renovācijas procesā.			2015. gads		-	
M3.	Pilsētplānošana	M.3.1. Pilsētas gaisa piesārņojuma zonu karšu izstrāde NO ₂ , benzolam un PM ₁₀ . Iegūto informāciju par piesārņojošo vielu koncentrācijām pilsētā izmantot pilsētplānošanā, siltumapgādes u.c. jautājumu risināšanā.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas domes Mājokļu un vides departaments	2014. gads	20000/ 28457,44	Rīgas domes budžets	Tiks ierobežota slāpekļa dioksīda, cieta daļiņu un benzola emisiju palielināšanās jutīgajās zonās

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve
		M.3.2. Izstrādājot detālplānojumus, lokālplānojumus teritorijās, kur slāpekļa dioksīda (NO ₂) pieļaujamais robežlielums gadā cilvēka veselības aizsardzībai pārsniedz vai ir tuvu pieļaujamajam normatīvam 40 µg/m ³ (I un II gaisa piesārņojuma teritoriālās zonas), paredz vienu vai vairākus pasākumus slāpekļa dioksīda (NO ₂) emisiju mazināšanai atbilstoši konkrētās teritorijas īpašajiem apstākļiem, piemēram, autotransporta kustības ierobežošanu, autonomvietņu skaita samazināšanu, sabiedriskā transporta pieejamības palielināšanu, apstādījumu teritoriju platību palielināšanu u.c. pasākumus.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas pilsētas būvvalde	Visu programmas darbības laiku	Bez papildus investīcijām, pieeju (principu) iekļaut ikdienas darba procesos	-	Emisiju samazinājums tiks aprēķināts, kad būs dati par šādu teritoriju attīstības plāniem
A1.	Gaisa kvalitātes monitoringa tīkls	A1.1. Nodrošināt gaisa monitoringa sistēmas darbības uzturēšanu Rīgā.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas domes Mājokļu un vides departaments	Visu programmas darbības laiku	34 000/ 48 377,64 34 000/ 48 377,64	Rīgas domes budžets	Nav saistīts ar emisiju samazinājumu, bet nepieciešams

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve
		A1.2. Nodrošināt pilsētas fona monitoringa stacijas darbību Kronvalda bulvārī.	Atbalsta aktivitāte	Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”	Visu programmas darbības laiku	10 000/ 14 228,72 10 000/ 14 228,72	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas budžets	imisijas konkrēto vērtību noskaidrošanai
		A.1.3. Nodrošināt Rīgas brīvostas darbības radītā gaisa piesārņojuma kontroli, uzstādot 2-3 mēraparatūras vienības. Izvēloties aparatūras tipu un novietojumu ņemt vērā kompleksu Rīgas brīvostas ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējumu.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas brīvostas pārvalde	2014. gads	210 000/ 298 803,08	Rīgas brīvostas pārvaldes budžets	
A2.	Gaisa kvalitātes izvērtēšanai nepieciešamo datu nodrošinājums	A2.1. Datu bāzes veidošana un uzturēšana par individuālām apkures iekārtām mājāsaimniecībās.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas pašvaldības aģentūra „Rīgas enerģētikas aģentūra”	2014. - 2015. gads	Bez papildus investīcijām	-	Nav saistīts ar emisiju samazinājumu, bet nepieciešams emisijas konkrēto apjomu noskaidrošanai
A3.	Iedzīvotāju informēšana par gaisa kvalitāti	A3.1. Nodrošināt informēšanas sistēmas darbību Rīgā.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas domes Mājokļu un vides departaments	2014. - 2015. gads	3500/ 4980,05 900/ 1280,58	Rīgas domes budžets	Var dot emisiju samazinājumu, jo izglītota sabiedrība ir atbildīga sabiedrība
		A3.2. Nodrošināt iedzīvotājiem iespēju operatīvi ziņot par atsevišķu telefonu diennakts režīmā par augstu gaisa	Atbalsta aktivitāte	SIA „T2 Terminal”	Visu programmas darbības laiku	1000/ 1422,87 1000/	SIA „T2 Terminal” budžets	Saistīts ar smaku emisiju pārraudzību un samazinājumu

Nr.	Pasākums	Aktivitāte	Prognozētā ietekme	Atbildīgais par izpildi	Izpildes termiņš	Nepieciešamie resursi, Ls/Eiro	Finansēšanas avoti	Pasākuma atdeve
		piesārņojumu vai smakas traucējumu, kā arī iegūt informāciju par termināli notiekošajām darbībām, kas jūtami pasliktinājušas gaisa kvalitāti termināļa darbības rajonā.				1422,87		
A4.	Informācijas apmaiņa un savstarpēja sadarbība	A3.3. Izveidot vadības grupu rīcības programmas izpildes uzraudzībai.	Atbalsta aktivitāte	Rīgas domes Mājokļu un vides departaments	Visu programmas darbības laiku	Bez papildus investīcijām	-	Saistīts ar emisiju samazinājuma novērtēšanu un pārraudzību